

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

III. Miracula cuiusque generis edit in vita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

CAPVT III

*Miracula cuiusque generis edita
in vita.*

IAM per omnia fermè miraculorum genera Xauerij virtus vagata est, quorum nos hoc loco pauca referemus, cætera alibi exposita generatim perstrinxisse contenti. Dæmones quidem non tantum ipse pugnando sæpe vicit, cum Meliaporæ in æde S. Thomæ, quamuis acriter casus, illorum terrores minasque contempsit; iterumque in Iaponica navigatione, cum eorundem incursationes atque terricula magnitudine animi superauit; verum etiam sæpè in ora Comorinensi, Malacæ, & alibi ex obsessis eiecit corporibus, quæ ipse per se, quæ per neophytos. Haud minor in morbis, quam in dæmonibus diuinitus depellendis, eius vis extitit. Atque vt complures prætereamus, quibus in eadem ora Comorinensi (vt ostendimus) tum ipsemet, tum per pueros Catechismi ministros, febriam aliosque expulit morbos; in insula Ceilano Michaellem Fernandum, grauiter ex calculo laborantem, inuisens, bono animo magnaque Dei fiducia esse iussit: se postmodum rem diuinam pro illo facturum:

*Calculos
diuinitus
sanat.*

nec dubitare, quin, propitiato Deo, spe
 maturius animi corporisque recuperaturus
 esset vigorem. Idque ita prorsus euenit,
 uti prædixerat. Nec nullam moribundis,
 aut ijs, qui naturæ vitio casuue aliquo
 sensibus membrisque capti erant, attulit
 opem. Amangucij quidem satis constat
 claudo ingrediendi, mutis duobus lo-
 quendi, totidem surdis audiendi faculta-
 tem à Francisco redditam: moribundis
 etiã multis ad eum deportatis, crucis si-
 gno, vel aquæ sacræ asperione, desperatã
 sanitatem corporis restitutam. Goæ verò
 (ut antè ostēdimus) socium iam deposi-
 tum, ac sepulturæ destinatũ, è Iaponia re-
 diens cum inuiseret, Euangelio super eũ
 recitato, ex faucibus eripuit mortis. Nec
 moribundos solũ à morte, sed etiã mor-
 tuos ad vitam reuocauit. Satis constat,
 tres ab illo in ora Comorinensi à mortuis
 excitatos: his Cangoximanam puellam
 quartã accessisse. Permirum autem est, in
 alio genere, quod de illo memorię prodi-
 tur. Institor erat quidã Lusitanus (nomi-
 ni parcitur, ut famæ parcat) nauis in
 paucis industriusq; Is quo primum tem-
 pore Franciscus diuertit in Sinas, magnã
 cum eo familiaritatẽ contraxerat. Cæte-
 rum aliquot annis interiectis reuectus in
 Indiam, vitã cautiùs quã castiùs agebat.

Huic

Flagitiosum hominem diuinitus redarguens flagitij, ad Franciscanum institutum impellit.

Huic igitur Xauerius (incertū an longē absens, an vita functus) se obtulit, Deum iam iam ex ipso pœnas expetiturū denuncians. Illo confitente, se verò id meritum esse; adiecit: Enimvero tu es meritus, qui nefarium illud facinus (certumq; designauit flagitium) admiseris. Erat res eiusmodi, quæ mortales omnes lateret, præter ipsum. Itaque occulti flagitij commemoratio repente mercatoris perculit pectus. Ergo admirabundus exclamat: Nimirum, Pater, diuinitus isthuc tibi est indicatum. Age igitur, quoniam vulnus inspexisti, præscribe curationem, ostende erranti salutis viam. Tum ille, Franciscanum ergo institutum sequere: quam tu disciplinam si obseruaueris sedulò, nã tu saluus eris. Ad illam quippe potissimum disciplinam te video natum factumq;. Paruit extemplo ille quasi cælesti voce iussus salubri consilio; ac deinde totam rem alijs retulit lætus euentu. Complura porro aliorū etiam generum miracula Xauerius patrauit. Semorrum oppidum est vltra Malacam, quod latus pariter altusq; amnis præterfluit. In huius ripa accolæ mali dæmonis instinctu Franciscum lapidibus petebant, sagittisque. Itaque is cū à barbaris acrius premeretur, ingenti trabe, quæ in aggere fluminis

minis
ga, l
ptum
torper
do de
illam
ueri p
huma
panè
aliosc
ne qu
nem
aduer
super
perco
tis m
uersis
no fæ
faciel
singu
Bern
ac fid
fuit,
obser
rum
oppi
disse
nauf
nit p
pis a

minis in transfuersum defixa obstabat fugæ, haud ægrè submota, facilem receptum habuit. Ea res stupore ac miraculo torpentes defixit hostes, & ab insequendo deterruit. Constabat quippe; trabem illam vix à magna hominum manu moueri posse; & diuinam vtique vim, non humanam, saluti fuisse Francisco. Illud pænè inauditum. Amangucij ad Bonzios aliosq; Ethnicos de Christiana Religione quotidie verba faciebat. Sub sermonem (vt gens est non magis acri, quam aduersus aduenas insolenti ingenio) alij super alios permulta illis de rebus odiosè percontabatur. Xauerius ergo cum multis multorum. vno tēpore sanè varijs diuersisq; vrgeretur interrogationibus; vno sæpè responso (mirum dictu) satisfaciebat vniuersis, perinde ac si separatim singulis respondisset. Id testificatus est Bernardus Iapon, vir antiquâ probitate ac fide, qui tum certaminibus illis interfuit, remque non semel ipsemet cum alijs obseruauit plurimis. Haud minùs testatum est, & admirandum; quod in Indiæ oppido (Coramandeli nomen est) accidisse memorant. Hic cum esset Xauerius naufragus quidam mendicus ad eum venit pro sua calamitate petitum aliquid opis atq; subsidij. Franciscus, etsi benignæ

*Vno respō,
so varijs Iap-
ponū per-
contatio-
nibus satis
facit.*

*Naufrago
aureos nū-
mulos di-
uinit^o sup-
peditatos
largitur.*

volun-

voluntati deerat facultas; non potuit tamen miserum illum spei irritū dimittere. Ergo cū suæ egestatis immemor in sacculum suum inseruisset manum, nihil prorsus inuēnit. Nec tamen incepto destitit, sed respicere cœpit eum, cuius est aurum & argentum. Igitur tollens in cœlum oculos, mendicum diuinæ confidere largitati iubet. Nec Xauerij spem De^o, nec mendici decepit Xauerius. Diuinæ fiduciæ plenus, manum rursus inanes in loculos iniectam aureis nummulis (fanos incolæ appellant) plenam educit: protinusque pecuniam diuinitus suppeditatam naufrago elargitur omnem, in exhausto diuinæ spei thesauro satis fidens. Subinde Lusitanus miles alea ludēs sexcentos aureos amiserat. Igitur tristis, & inops consilij auxiliique, ad Franciscum confugit. Tum ille ex veneno ipso medicinam morbi petendā ratus, aleam ab eo poscit: suaque manu permistam reddens repetere ludum iubet, eo, quod reliquum ludus fecerat, amissa recuperaturum. Nec sefellit. Repentē mutata cum auctore ludi fors: & miles secundo vsus ludo cuncta recuperauit. Suo recepto, ludere pergentem Franciscus inhibuit, nec miles abnuuit, sed beneficij memor salubribus eius præceptis impensè paruit.

Quin

*Aleatorē
miraratione ad
ludi odiū
adducit.*

Quin etiam ultro promisit, se in posterū nunquam aleā lufurum: & extitit promissi fides: ex eo tempore aleā in manus sumere sustinuit nunquam: tantum illius ludi odium eum ceperat, auctore Xauerio. Erat hoc Francisco solenne, vt mariter faciens, quicquid viatici nomine attributum intulisset in nauim, vectoribus nautisue egentibus distribueret, ipse emendicato victitaret cibo. Itaque cū oleum petentibus haud malignè præberet, breui exhaustum est vasculum. Venit deinde qui oleum peteret. Et Xauerius ei dari iussit. negare eius socius quicquam reliquum esse olei. iam guttum exinanitum esse. inuersum ab se, & circumactū, ne guttam quidē olei iam ire. Tum Franciscus, Abi dum, inquit, ac reuise. Paret ille, ac subinde ad eum reuersus guttum, quem inanem paulò ante reliquisset, iam olei plenum esse nunciat. At Xauerius, miraculum de more dissimulans, Abito igitur, inquit, & petēti benignè dato. Porro cū fortè in puerum ægrum & vlcerosū incidisset, misericordia captus substitit. mox alleuatum in humeros suos extulit, eumq; complexu fouit, dictitans, Deus te sanat. Vix ea verba iterum aut terriò enunciarat, cū puerum sanum ac vegetum restituit matri. Hæc Vincentius Pere-

*Vasculum
oleo ex-
haustum
diuinitus
impletur.*

*Vlcerosū
precibus
sanat.*

Pereria nauarchus, idemque Xaverij familiaris, (cuius alio loco meminimus) Indicis Francisci socijs retulit. Sed innumerabilia sunt eiusmodi à nobis exposita in eius vita. Hæc autem hunc in locum eò reiecimus, quòd tempora, quibus gesta essent, haud satis comperta habemus. Illud quoque admirabile, quod in Sanciano insula accidit. Saracenos complures eximia corporum magnitudine baptizans Xaverius, visus est Lusitanis, qui eminens rem spectabant, longè eminere. Itaque tanta eos cepit admiratio, ut propius accederent, exploraturi an baptizaret è suggestu. Verùm cominus intuètes, reperiunt Franciscum ex æquo loco exercere baptismum. Tum verò intelligunt animi magnitudinem tantum eius adiecisse corpori, ut humanæ magnitudinis formam excedere videretur. Nec leue est virtutis pietatisque eius monumentum, quòd mare Sancianicū furioso quodam vento (Typhoni nomen est) & crebris naufragijs antea infame, ex quo tempore Franciscus Sancianum insulam, sacris mysterijs inibi peractis, velut expiauit, adeò sedatum placatumque est, ut Typhone ferme cessante, rarò admodum seuiat in naues. Tantum seu Xaverij pietas, seu Missæ sanctitas valuit.